

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ/
НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ
ФИЗИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ
ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 2002-204/15 од 14.8.2023 година донесена на 306. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 14.8.2023 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во насловно звање насловен доцент/насловен вонреден професор за наставно-научната област физиологија (30104) на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во состав:

- д-р Људмила Ефремовска, редовен професор за наставно-научната област физиологија, вработена на Медицински факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – претседател;
- д-р Милка Клињева, насловен вонреден професор за наставно-научната област физиологија и патофизиологија, вработена во Клиника „Жан Митрев“ во Скопје, член;
- д-р Мире Спасов, вонреден професор за наставно-научната област физиологија и биохемија, вработен на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 8.7.2023 година и во предвидениот рок се пријави кандидатката **д-р Ели Ханциска, насловен доцент.**

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Д-р Ели Ханциска е родена 9.2.1975 год. во Скопје. Основно и средно образование завршува во Скопје. Со високо образование се стекнува на Медицински факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што дипломира во 2000 год. со средна оценка 8,13. Истата година се вработува на Институт за социјална медицина, Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје. Стручниот лекарски испит го положува во 2001 год. Од 2002 година е вработена на Институтот за физиологија, Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, каде што истата година е избрана во помлад асистент. Во 2011 година се запишува на докторски студии на Природно-математички факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје. Во 2012 година го положува специјалистичкиот испит по спортска медицина и се стекнува со звање специјалист по спортска медицина. Од 2012 година е вработена во ПЗУ „Кинетикус - спортска медицина и наука за движење“, како специјалист по спортска медицина. Докторските студии ги завршува во 2018 година со одбрана на својата докторска дисертација со наслов „Влијанието на соматотипот и нивото на аденокортикотропниот хормон и кортизолот врз тренажниот процес кај млади фудбалери“. Во 2018 година избрана за насловен доцент на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип по предметот Физиологија.

Кандидатката активно се служи со англиски, француски, српски и хрватски јазик.

Д-р Ели Ханџиска е лиценциран доктор на ФК „Вардар“. Таа е член на: Здружението на лекарите по спортска медицина, Антидопинг комисијата при Агенцијата за млади и спорт, Македонското лекарско друштво, Здружение на физиолози на РСМ и член на Лекарска комора на РСМ.

Д-р Ели Ханџиска е автор или коавтор на над 40 трудови од областа на медицината објавени во домашни или странски списанија. Коавтор е на книги и практикуми од областа на физиологијата и спортската медицина.

Во последните две години кандидатката по покана на организаторите директно учествува во состаноци на: Централноевропската антидопинг организација (март 2023 г., Лозана, Швајцарија); Антидопинг агенција на Р. Србија (август 2023 г., Белград, Србија); Самит на Централно и Источноевропска антидопинг организација (октомври 2023 г.), како претставник од РС Македонија.

Општи и посебни услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање согласно со Законот за високо образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Општи услови за избор:

1. Просек на додипломски студии – 8.13 (Медицинскиот факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје).
2. Научен степен доктор на науки со одбрана на докторската дисертација „Влијанието на соматотипот и нивото на аденокортикотропниот хормон и кортизолот врз тренажниот процес кај млади фудбалери“ на ПМФ, УКИМ, Скопје.
3. Претходен избор во насловен доцент (Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип) во 2018 г.
4. Објавени најмалку пет научни трудови во референтни научни публикации во последните пет години.

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Импакт фактор
1	Dalip M., Handjiski Z., Handjiska E.	Changes of stress hormones and testosterone levels in professional football team after preparation period of six weeks	Research in Physical Education, Sport and Health, Vol.11, No.1, pp 213-217, 2022	
2	Handjiska E., Dalip M., Handjiski Z.	Changes of creatine kinase, potassium and anaerobic threshold in professional football team after preparation period of six weeks.	Research in Physical Education, Sport and Health, Vol.11, No.1, pp 209-212, 2022	
3	Handjiski Z., Dalip M., Handjiska E.	Chagnes of isokinetic characteristics in flexion and extension of knees in professional football team after prepration period of six months.	Research in Physical Education, Sport and Health, Vol.11, No.1, pp 197-201, 2022	

4	Sehin Yildirim S., Handjiski Z., Handjiska E., Cerit M., Metin D.	Investigation of the effects of water exercises on body.	International Journal of Sport Sciences and Health, (in print), Vol 10, No 21-22, pp.xx-xx, 2023 (прифатен за печатење, доставена потврда)	
5	Handjiski Z., Handjiska E., Dalip M.	Stress hormone levels and ACTN3 genotype in young soccer players.	Gazi Medical Journal (in print), Vol 59, pp.xx-xx, 2023 (прифатен за печатење, доставена потврда)	

5. Сертификат од УКИМ, Филолошки факултет за познавање на англиски јазик Б2 според CERF.

6. Кандидатката д-р Ели Ханџиска својата способност за изведување на високообразовна дејност ја потврдува во периодот кога е помлад асистент на Катедрата по физиологија, Медицински факултет, УКИМ, Скопје, и како насловен доцент на Катедрата по физиологија на Медицински факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Посебни услови:

1. Д-р Ели Ханџиска е активен учесник и предавач на национални, регионални и меѓународни семинари и состаноци од областа на спортска медицина и антидопинг контрола.

2. Препораки од двајца професори од соодветната област – Кандидатката достави две препораки: од вонреден професор д-р Мире Спасов од Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип и од редовен професор д-р Људмила Ефремовска, Медицински факултет, УКИМ, Скопје.

3. Кандидатката е автор на рецензиран „Практикум по Физиологија 1“, објавен во 2023 година во е-библиотека на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Од 2002 година д-р Ели Ханџиска е вработена на Институтот за физиологија, Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, каде што истата година е избрана во помлад асистент. На истата Катедра е реизбрана во истото звање во 2005 год. Во тој период изведува практична настава покажувајќи одлични едукативни и наставни способности кон сите профили на студенти кои се едуцираат на катедрата.

Во 2018 година е избрана за насловен доцент по предметот Физиологија на Медицински факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Во опсегот на нејзините активности во овој период спаѓаат: Спортска медицина (практична и теоретска настава на стручните студии за физиотерапевти и на студентите по општа медицина); Физиологија (практична и теоретска настава на стручните студии за лаборанти); Медицинска физиологија (практична и теоретска настава на Фармација); Физиологија 1 и 2 - теоретска настава на Дентална медицина).

Објавени научни трудови во меѓународни списанија во последните 5 години:

1. Dalip M., Handjiski Z., Handjiska E. Changes of stress hormones and testosterone

levels in professional football team after preparation period of six weeks. Research in Physical Education, Sport and Health, Vol.11, No.1, pp 213-217, 2022.

Целта на студијата е да се евалуираат промените на стрес хормоните и тестостеронот по подготвителен период од 6 недели кај професионални фудбалери од националната репрезентација. Биле вклучени 25 професионални фудбалери кај кои во примероци на венска крв се одредени серумските вредности на тестостерон, АСТН и кортизол. Резултатите покажале дека промените на тестостеронот укажуваат на зголемен ниво на тренинг, а промените на кортизолот, АСТН и АнТ укажуваат на депресија на адреналниот кортекс без позитивни ефекти од тренажниот процес.

2. Handjiska E., Dalip M., Handjiski Z. Changes of creatine kinase, potassium and anaerobic threshold in professional football team after preparation period of six weeks. Research in Physical Education, Sport and Health, Vol.11, No.1, pp 209-212, 2022.

Во студијата се иследувани промените на креатин киназата (КК) и нивото на калиум во серумот, како и АнТ и максималната брзина на трчање пред и по подготвителен период од 6 недели кај 25 професионални фудбалери. Регистриран е сигнификантен пораст на КК по подготвителниот период пред и по изведување на максимален физички тест, а за калиумот само по максимален физички тест. Не се добиени промени во АнТ, што укажува дека тренажниот процес е неадекватен и не предизвикува позитивни ефекти и адаптација за периодот на натпревари.

3. Handjiski Z., Dalip M., Handjiska E. Changes of isokinetic characteristics in flexion and extension of knees in professional football team after preparation period of six months. Research in Physical Education, Sport and Health, Vol.11, No.1, pp 197-201, 2022.

Евалуирани се промените на мускулните карактеристики кај изокинетички тестови на двете колена, во флексија и екстензија и при различна брзина на движење кај професионални фудбалери по 6-месечен период на тренинзи и натпревари. Добиените резултати потврдуваат дека сигнификантните промени на некои изокинетички карактеристики при поголеми брзини на десната нога се очекувани за време на фудбалскиот тренажен процес и натпреварите. Се чини дека значајното зголемување на базичните изокинетички способности на мускулната сила на квадрицепсите и бицепсите на натколеницата има најголемо значење во стратегијата на тренажниот процес кај професионалните фудбалери.

4. Sehin Yildirim S., Handjiski Z., Handjiska E., Cerit M., Metin D. Investigation of the effects of water exercises on body. International Journal of Sport Sciences and Health, (in print), Vol 10, No 21-22, pp.xx-xx, 2023.

Целта на студијата била да се испитаат ефектите на тренингот во вода врз составот на телесната маса, виталните знаци и нивото на гликемијата. Иследувани се 40 универзитетски студенти кои биле вклучени во програма за тренинг во период од 10 недели. Добиени се статистички сигнификантни разлики за пулсот и сатурацијата, но не и за гликемијата. Значајни разлики се најдени и за телесната тежина, мускулната маса, процентот на масти, обемот на струкот, торзото и двете нозе.

5. Handjiski Z., Handjiska E., Dalip M. Stress hormone levels and ACTN3 genotype in young soccer players. Gazi Medical Journal (in print), Vol 59, pp.xx-xx, 2023.

ACTN3 генотипот може да помогне во процесот на селекција и специјализација на младите фудбалери. Целта на студијата била да се одреди ACTN3 генотипот и неговата релација со нивото на АСТН и кортизол во плазмата кај 46 фудбалери на возраст од 15 до 17 години. Најчеста варијанта на генотип најдена кај 44% од испитаниците била RR. Не е добиена сигнификантна корелација помеѓу нивото на стрес хормоните (кортизол и АСТН), во мирување и по максимален физички напор, и варијантата на ACTN3 генотипот. Потребни се добро дизајнирани студии кај елитни професионални фудбалери од различни национални лиги за да се утврди евентуална поврзаност помеѓу овие варијабли за да се потврдат резултатите од некои студии.

Трудови презентирани како постери или усни излагања на меѓународни конгреси и симпозиуми во последните 5 години:

1. Handjiski Z., Handjiska E. Incidence and types of injuries of legs and isokinetic characteristics of knees nad ankles in young male handball players. Medicina Dello Sport, Vol 72-Suppl.1 Al N.3, pp 46, September 2019. Овој труд е усно презентирани и во него се анализирани зачестеноста и видот на повреди на долните екстремитети кај млади фудбалери, при што е утврдено дека најчеста повреда била дисторзијата на десниот скочен зглоб.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Д-р Ели Ханциска учествувала активно на повеќе стручни собири и била вклучена во програмски одбори на неколку стручни собири.

Во последните две години кандидатката по покана на организаторите директно учествува во состаноци на: Централноевропската антидопинг организација (март 2023 г., Лозана, Швајцарија); Антидопинг агенција на Р. Србија (август 2023 г., Белград, Србија); Самит на Централно и Источноевропска антидопинг организација (октомври 2023 г.) како претставник од РС Македонија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз база на приложените документи од страна на пријавената кандидатка д-р Ели Ханциска кои детално беа прегледани и валоризирани според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува нејзината наставно-научна, научноистражувачката и стручно-апликативна дејност.

Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да ја избере д-р Ели Ханциска во звање насловен вонреден професор по за наставно-научната област физиологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Људмила Ефремовска, редовен професор, претседател, с.р.

Д-р Милка Клињева, насловен вонреден професор, член, с.р.

Д-р Мире Спасов, вонреден професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Избор во звање помлад асистент	2	10	/	/	20
4.	Избор во звање доцент	1	30	/	/	30
	ВКУПНО					50
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
4.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори) 9/6/3 Прв автор (труд бр. 2): 1 x 9 Втор автор (труд бр. 5): 1 x 6 = 6 Останати автори (труд бр. 1,3,4) 3 x 3 =9	5	9+6+3+3+3			24
9.	Учество на научен собир со реферат (усно) во странство			1	2	2
10.	Одбранета докторска дисертација	1	8	/	/	8
11.	Одбрана на постдокторски труд или одбрана на специјализација	1	6			6
	ВКУПНО					40
Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
	Поглавје во книга	1	4	/	/	4
7.	Пленарно предавање на стручен собир	2	2	/	/	4
13.	Учесник во научен проект	1	2	/	/	2
	ВКУПНО					10
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					100